

ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ КНР

Шпарик Оксана Михайлівна,

*кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ*

Постановка проблеми. Пріоритетним напрямом реформування освіти України є її інтеграція у світовий освітній простір. Глобальні світові процеси культурної, економічної та політичної інтеграції людства, демократизації суспільного життя, гуманізації ринкових механізмів та інформатизації суспільства суттєво впливають на розвиток національних освітніх систем. Здебільшого ці процеси визначають спрямованість модернізації шкільної освіти різних країн, адаптують національну освіту до спільних векторів розвитку. Глобальний характер проблем зумовлює потребу спільного пошуку країнами шляхів їх розв'язання. Розуміння основних тенденцій розвитку шкільної освіти, механізмів їх реалізації дає можливість глибокого аналізу освітніх процесів, а їх врахування сприятиме створенню основи для світової інтеграції.

Китай демонструє найкращі результати у міжнародних порівняльних дослідженнях, що, відповідно, робить перспективним дослідження освітніх трансформацій у цій країні.

Мета дослідження. Метою дослідження є виявлення тенденцій розвитку шкільної освіти КНР в умовах інтеграційних процесів для розроблення наукових орієнтирів в умовах модернізації сучасної української освіти.

Результати дослідження. Сучасна освіта Китаю сьогодні активно трансформується і модернізується, що пов'язано зі змінами в економіці, політиці і культурі – Китай активно інтегрується у світовий соціально-економічний простір.

Теперішні зміни в освітній системі Китаю характеризуються пріоритизацією якості освіти, яка стає наріжним каменем у реформуванні останньої. Якість освіти ставиться в один ряд серед таких понять, як доступність та ефективність. Саме на досягнення цих цілей і орієнтуються програми розвитку китайської національної освітньої системи. В китайській державній системі середньої освіти на найближчу перспективу позначені серед важливих завдань такі, як вдосконалення програм моніторингу китайської системи освіти. Міністерством освіти Китаю створено профільний Центр моніторингу якості базової освіти (教育部基础教育质量监测中心). У даному напрямку: оптимізовано систему моніторингу та аналізу якості навчання, потоків учнів, розподілу ресурсів і зайнятості випускників; створено національну та регіональну освітні бази даних (китайська національна база електронних освітніх ресурсів містить дані про навчальні заклади всіх типів і рівнів). Таким чином, сучасний етап модернізації середньої освіти в Китаї характеризується переходом національної освіти на рівень передових міжнародних стандартів. У зв'язку з цим змінюються структура і зміст освіти, підвищуються якісні характеристики викладацького складу, збільшуються бюджетні витрати на проведення науково-дослідних робіт.

В освітньому просторі країни активно застосовується інноваційне навчання, цифрові технології та штучний інтелект, що виявляється у комп'ютеризації освітнього процесу, інноваційних педагогічних технологіях, побудові індивідуальних освітніх траєкторій з використанням штучного інтелекту тощо.

Китайський уряд спрямовує курс на зміну принципових орієнтирів системи освіти. Відбувається перехід від пріоритетної ідеї забезпечення знаннями до орієнтації на розвиток особистості, на отримання випускниками життєво важливих компетенцій. Іншими словами, екзаменаційно-орієнтована освіта змінюється на особистісно-орієнтовану. Модернізація китайської системи освіти сьогодні спрямована на виховання нового покоління громадян, які усвідомлюють загальнолюдські цінності і живуть за гуманістичними законами.

Уряд Китаю запровадив низку заходів щодо поліпшення якості підготовки вчителів. На даному етапі державна політика направлена на такі аспекти професійного розвитку вчителів, як: формування професійно-етичної компетентності; інформаційно-комунікативна компетентність педагогів; професійний розвиток сільських вчителів як основна умова рівного високоякісного розвитку освіти КНР, впровадження інноваційних методів професійного розвитку сучасного викладача (ІКТ, навчально-дослідницькі групи тощо).

Характер освітньої політики в сучасному Китаї визначається світовими тенденціями розвитку освіти, але має певну національну специфіку. Своєрідність освіти в Китаї полягає у глибокому зв'язку педагогічних ідей із філософським змістом китайської культури. Важливою особливістю є і те, що традиційно в Китаї функції державного управління і виховання практично ототожнювалися. Ці обставини вплинули на становлення сучасної системи освіти, типовими рисами якої є: патерналістська роль держави в стратегіях розвитку та реформування; особлива (що ґрунтується на конфуціанських пріоритетах) роль освіти як основного джерела процвітання нації; збереження традиційних культурних цінностей з одночасним запозиченням західних методик навчання.

Висновки та перспективи. Отже, характер освітніх тенденцій в сучасному Китаї визначається світовими тенденціями розвитку освіти (сталий розвиток доступної і якісної освіти, підвищення якості освіти, орієнтації на розвиток особистості, підвищення якості підготовки вчителів, застосування цифрових технологій та штучного інтелекту тощо), але має певну національну специфіку. Урахування зазначених тенденцій дозволить суттєво покращити шкільну освіту України, зробити її відповідною сучасним умовам, орієнтувати на інтеграцію до світового освітнього простору, водночас, зберігаючи національну систему освіти, яка враховує специфіку держави та накопичений досвід. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у доцільності визначення інтеграційних тенденцій у вітчизняній педагогіці.